

LO-Excellent van pilot tot PTA

Enkele jaren geleden is er door het SLO netwerk een pilot gestart met LO-Excellent. LO-Excellent is een overkoepelende naam voor LO-Extra, LO-Exclusief en LO-Excellent. Wij, op OSG De Meergronden, bieden alleen LO1 aan en vinden dat elke leerling kan excelleren in een activiteit binnen de vier domeinen atletiek, zelfverdediging, turnen en dans. In 2012 (LO 6) heb ik hierover geschreven in 'Excelleren is voor iedereen'. Inmiddels zijn wij LO-Excellent verder gaan uitdiepen zodat meer leerlingen gemotiveerd aan het werk gaan.

Door: Cindy Didden

De pilot is succesvol afgenomen bij een 5vwo-klas en dit resulteerde in een PTA LO-Excellent voor de vierde en vijfde klas h/v. Het eindresultaat is een filmpje waar ze trots op terugkijken, waar een leerproces wordt beschreven en waar gereflecteerd wordt op een aantal vragen.

Het keuzeproces

Voor de kerstvakantie hebben de leerlingen een keuze gemaakt binnen de vier domeinen. We hadden dit jaar geluk dat er een aantal klassen parallel waren geroosterd, waardoor we ons als docent konden verdelen. Dit betekende voor de leerlingen meer keuze. Voor het domein atletiek kon de keuze gemaakt worden tussen het verbeteren van de techniek van de fosbury flop of polsstokhoogspringen. Voor het domein turnen werd de activiteit herhaald springen aangeboden in de vorm van een hurkwendsprong kast gevolgd door een salto achterover vanuit minitrampolines. Voor het domein zelfverdediging kon er gekozen

Atletiek

worden voor schermen en boksen. En voor het domein dans moest een dans van minimaal drie minuten worden uitgevoerd. Het

keuzeproces verliep vrij vlot en de meeste leerlingen konden hun eerste keuze ten uitvoer gaan brengen. >>

De opdracht OPDRACHT LO-EXCELLENT

Maak een filmverslag van maximaal vier minuten van de vorderingen die je gemaakt hebt in de lessen LO van de afgelopen periode.

Je hebt gekozen voor een activiteit bij turnen, atletiek, dans of zelfverdediging. In het filmverslag geef je antwoord op de volgende zes vragen:

- 1 Waarom heb je voor deze activiteit gekozen? Wat interesseert jou aan deze activiteit?
- 2 Wat was je beginniveau?
- 3 Welke vorderingen heb je gemaakt?
- 4 Wat was je eindniveau na deze periode?
- 5 Ben je tevreden over de vorderingen die je hebt gemaakt? Leg uit.
- 6 Wat zijn eventuele verbeterpunten in je aanpak?

Contact:

c.didden@meergronden.nl

Maak gebruik van het filmmateriaal dat is gemaakt tijdens de lessen. We gaan ervan uit dat je met respect omgaat met de gemaakte beelden.

Je deelt het filmpje door het te uploaden naar YouTube en dan de setting te veranderen in verborgen. Je stuurt daarna de link naar je docent. Of je deelt het via we transfer, dropbox of een andere cloud.

De lessen

Er werd gewerkt met instructiekaarten en de leerlingen zorgden zelf voor het maken van filmbeelden. Aangezien leerlingen aan het eind een filmverslag moeten aanleveren, heb ik ze veelvuldig aangespoord hiervoor beelden te maken.

Dans

De leerlingen die voor dans hadden gekozen waren erg zelfstandig bezig met het maken van deze dans. Ze zochten zelf muziek uit en waren samen verantwoordelijk voor het eindproduct. Elke leerling moest een deel van de dans verzinnen en aanleren aan de rest van de groep. Dit moest ook terug te zien zijn in het filmpje.

Schermen en boksen

De meeste leerlingen hadden wel bokservaring vanuit de onderbouw. Helaas was dit niet altijd het geval bij schermen. Dit betekende voor ons als docent dat we ze eerst de basisvaardigheden moesten uitleggen en aanleren, voordat ze zelfstandig aan de slag konden. Het verfijnen van de techniek en tactiek maakte deel uit van hun leerproces.

Voor het boksen kregen de leerlingen een instructiekaart waarop een aantal combinaties werd beschreven. De bedoeling was deze te oefenen en te filmen. Daarnaast moesten ze een zelfbedachte combinatie verzinnen en een wedstrijdje boksen. Zowel de zelfbedachte combinatie en het wedstrijdje moesten worden gefilmd. Voor schermen kregen de leerlingen de uitleg van de riposte, de contrariposte en samengestelde aanval met drie weringen. Ook hier voerden ze eerst een vooraf bepaalde combinatie uit en daarna mochten ze zelf een combinatie verzinnen. Een wedstrijdje behoorde ook tot de verplichte onderdelen.

Hoogspringen en polsstokhoogspringen

Voor het hoogspringen werd er gebruikgemaakt van een observatieformulier, waarbij ze de accenten konden verfijnen. De sprongen gingen per vijf centimeter omhoog. Het onderdeel polsstokhoogspringen was voor de meeste leerlingen nieuw en daarom maakten we gebruik van de Allroundboeken waarin een methodische opbouw beschreven was. Hiermee konden de leerlingen aan de slag.

Schermen

Turnen

De meeste leerlingen hebben in leerjaar 3 de salto achterover gehad. Toch was het belangrijk om met de basis, een muursalto, te beginnen. Tijdens het hele leerproces kregen de leerlingen uiteindelijk zelf de verantwoordelijkheid om elkaar te vangen. De methodische opbouw van muursalto, tot hurkwendsprong over de kast gevolgd door salto achterover werd geoefend, uitgevoerd en gefilmd door de leerlingen. Als extra sprong werd er voorafgaande aan de hurkwendsprong nog een spreidsprong over de bok gesprongen met behulp van de reutherplank. Dit was voor een enkele leerling weggelegd. In de vier lessen waarin LO Excellent werd aangeboden hadden ze net genoeg tijd om aan de hurkwendsprong gevolgd door de salto achterover te voldoen.

Beoordelingscriteria filmverslag

Voordat we overgingen tot het beoordelen van het filmverslag hebben we een matrix gemaakt en deze met de leerlingen gedeeld. Hierdoor hadden ze een beeld van wat wij verwachten voor het afsluiten van dit PTA onderdeel met minimaal een voldoende.

- G = minimaal een V voor de kwaliteit van de film en de rest een G
- O = twee of drie O's, of in geval van een O voor leerproces/inzet
- V = in de andere gevallen.

Bewegen op muziek

	Leerproces/inzet	Kwaliteit film	Reflecteren
0	<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende vooruitgang geboekt, ook na aansporing te weinig aan de slag geweest 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet van elke les filmmateriaal zichtbaar • Geen drie minuten film • Geen muziek toegevoegd • Niet geknipt en geplakt 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet alle vragen beantwoord
V	<ul style="list-style-type: none"> • Je hebt de docent nodig om verder te kunnen/gaan • Het leerproces in enigermate doorlopen 	<ul style="list-style-type: none"> • Per les filmmateriaal en voortgang enigszins zichtbaar • Onduidelijke overgangen • Geen opmaak (aftiteling, muziek) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle vragen beantwoord
G	<ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandig vier lessen aan de slag geweest • Duidelijke vooruitgang geboekt en te zien 	<ul style="list-style-type: none"> • Wekelijks materiaal van voortgang in de lessen • Juiste lengte • Goede opmaak (overgangen, muziek, aftiteling) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle vragen beantwoord met de juiste terminologie en een heldere beschrijving

Resultaten en opbrengst filmverslag

Dans

Ondanks dat de groep heel zelfstandig is geweest, werd het geen videoclip. Ook was niet uit het filmpje op te maken wie welk deel van de dans aan de anderen had aangeleerd. Dit zal nog duidelijker worden omschreven op de instructiekaart waardoor het zichtbaar wordt in het filmpje. Bijvoorbeeld dat een videoclip met speciale aankleding in een hoger cijfer resulteert dan gymkleding.

Atletiek

De hoogspringopdracht was duidelijk, maar voor leerlingen bleek het moeilijk zichzelf hiervoor vier lessen gemotiveerd te blijven bij hoogspringen. Gelukkig kwamen er wel leuke shots van de sprongen naar voren, wat we weer kunnen toevoegen aan de opdracht.

Ik denk erover een opzet te maken van verschillende hoogspringtechnieken. Elke les een andere techniek (schotse sprong, straddle, fosbury flop) en resultaten bijhouden. Welke past het beste bij je qua hoogte en techniek? Daar ga je de laatste les mee aan de slag.

Boksen en schermen

Vooraf bij het boksen zag je vooruitgang in het leerproces, voor de een duidelijker te zien dan bij de ander. Voor een aantal leerlingen was het moeilijk zich te concentreren op het verfijnen van de techniek. De opzet van de lessen zal nog meer houvast moeten bieden, met voorbeelden van vaste combinaties afgewisseld met zelfbedachte combinaties waarbij elke les een wedstrijd wordt gebokst met een scheidsrechter. Dit betekent dat de leerling zich ook als scheidsrechter in beeld moet laten zien.

Het leerproces bij het schermen is voor een aantal leerlingen niet even gemakkelijk gegaan als het gaat om de basisbeginselen. Soms zie je pas bij het filmverslag dat het voortbewegen niet gaat zoals het hoort of dat leerlingen een correct uitgevoerde uitvalpas nog niet goed beheersen. Zowel voor het boksen als voor het schermen zou een observatieformulier nuttig kunnen zijn voor het leerproces van de leerlingen. Er zal volgend jaar voor dezelfde opzet worden gekozen als zojuist hierboven bij het boksen is omschreven.

Turnen

Persoonlijk vind ik dat er bij turnen het grootste leerproces is doorgemaakt. Bij turnen waren de meeste leerlingen ook het meest trots op zichzelf. Ze hadden nooit verwacht dat ze de combinatie konden springen of dat de salto direct zonder tussenveren achterover kon worden gemaakt.

Conclusie en toekomst

In het filmverslag moesten reflectievragen worden beantwoord. Helaas kwamen er ook filmpjes binnen waarin dit niet voldoende aan bod

kwam. De leerlingen kregen de gelegenheid dit alsnog in het filmverslag te verwerken. In de examenklassen mochten ze de vragen in een word-document maken, vanwege de tijdsdruk. We streven ernaar dat iedere leerling een filmpje maakt met de zes reflectievragen erin verwerkt. Ze hebben hierdoor kennisgemaakt met Windows Movie Maker, zodat het volgend jaar geen tijdrovende klus hoeft te worden.

Er was nogal wat diversiteit in de kwaliteit en kwantiteit van de filmpjes, ondanks de beoordelingscriteria. Leerlingen hadden uiteindelijk toch niet van elke les materiaal of voegden niet al het beeldmateriaal toe dat nodig was. Uiteindelijk heb ik voor volgend jaar een strakker format gemaakt waaraan het filmpje moet voldoen. Dit maakt het voor de leerlingen duidelijker.

Inmiddels zijn wij weer een ervaring rijker. Voor de meeste leerlingen is het belangrijk dat we veel structuur in de opdracht aanbrenge, zodat wij hen daarna meer kunnen loslaten en zelf verantwoordelijk kunnen maken voor het leerproces. De opdrachten zijn geconcretiseerd en er is een format gemaakt van wat wij willen zien in het filmpje. Dit geeft iedereen meer duidelijkheid. Ik kijk nu al uit naar volgend jaar en we dit onderdeel verder kunnen ontwikkelen!

Onze leerlingen zijn nog niet gewend dat je ook thuis iets voor LO moet doen. Dit zal ook langzaam moeten worden opgebouwd vanuit de onderbouw. Ook hier denken we aan een filmpje waarbij de leerling laat zien wie hij is, wat hij doet in zijn vrije tijd. Misschien excelleert een leerling wel heel ergens anders in en kunnen wij hen helpen een transfer te maken naar het onderwijs. Daarnaast zijn LO-Extra en LO-Exclusief de volgende uitdagingen die voor ons en onze leerlingen op het programma staan. ◀

Foto's: Hans Dijkhoff, Anita Riemersma

Turnen